

Telegraful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumerarea se face în Săbii la expeditorul foiei, pe afară la c. r. poste cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumerării pentru Săbii este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 39.

ANULU XXIII.

Săbii in 1830 Maiu 1875.

(tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime. și țierei streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Revis'ta diaristica.

315

Diuariulu „Pester Lloyd.“ discutandu concludulu conferintiei române din Săbii, constata mai întâiu, ca miscarea natiunale între serbii și romanii de pre teritoriulu Corónei ungueresci a perdutu in anii din urma caracterulu pasiunii intensive și valurile viforóse ce se mai aréta ici coela nu provinu din poterea spontanea elementaria, ci suntu numai urmările unui spectaculu arangiatu dupa culise de mân'a detersa a magistrului, ce dirige actiunea. In păturile poporului, care semte benefacerile practice ale institutiunilor constitutionali, a petrunsu sobrietatea și miscările anti-constitutionali se reducu la agitatiunile unoru corifei malcontenti. Dupa premisele aceste citatulu organu revine asupr'a actiunii române din Transilvani'a.

Numai între românii din Transilvani'a, dice „P. L.“, nu vrea sa prinda radecini o idea ratiunale. Acestu poporu sermanu si amagitu jace cu totul sub anatem'a unoru complici fara patria. Spre a se decide la o fapta ce aru poté sa provóce resistinti'a statului, li lipsesce româniloru aventulu, pasiunea și poterea, precum și capabilitatea de a satisface asteptările corifeilor; românii se vestediescu intr'o passivitate tragica, la care se supunu de buna voia, pentruca convine cu gradulu primitivu alu desvoltării și cu trandavi'a spiritului loru. Acést'a passivitate face sa apara acést'a intréga poporatiune aprópe perduta pentru scopurile morale ale statului și societătiei. De nou a proclamatu conferinti'a româniloru din Săbii „politic'a passivității“, adeca abtinererea dela alegerile dietali. A fostu ce e dreptu o propunere a minorității, care cretea intrarea româniloru transilvaneni in actiune, dara spiritele necurate ale lui Macelariu predomnira adunarea și asiá remasera la passivitate. Fói'a citata sustiene, ca cu tóte aceste alegerile dietali in Transilvani'a voru decurge neconturbate, și preste motive cari suntu decisive pentru passivitate dice ca trece cu anima liniscita. Protestulu contr'a uniunei, care se manifestéza in abtinererea dela alegeri, este o farsa miserabila, pre care o dau de rusine faptele și ceea ce nu ne póte lasá indiferenti este aparitiunea, ca s'a datu unoru subjecte fara fidelitate și credintia, fara inima și semtiu pentru interesele propriei loru natiunalități, poterea de a tiené o poporatiune numerósa in catusiele stupidității sistematice.

Politic'a passivității a româniloru transilvaneni, continua fói'a budapestana, este preste mesura absurda și merita mai multu compatimire decâtu mahnire. O natiune tare care este unu factoru puternicu și neignorabilu alu poterei și vitalitatei unui statu, nu póte remané multu tempu in passivitate, pentru ca in urma decidu conditiunile de esistenta ale statului asupr'a postulatelor ei indreptatite, dara ce altu ce-va vrea sa stórca cu forti'a acea fractiune mica a unei natiunalități neconsiderabile, fara atribute materiale și spiritali, déca nu cum-va apunerea ei propria. Cehii semnifica pentru Austri'a cu multu mai multu, decâtu românii transilvaneni pentru Ungari'a și ce rezultate au obtienutu, despre acést'a spunu plange-

rile conducatorilor loru și cehii se numescu unu poporu de milióne, se tienu de cele mai avute și inteligente natiuni ale monarchiei, au unu trecut istoricu și se radima pre o mare familia de popóre, precându românii din Transilvani'a putieni la numeru, nedevoltati spiritualmente, nu potu aflá nice in sine nice aiurea o reserva morale.

„Pest. Ll.“ se mangaie mai de parte, ca integritatea parlamentului unguerescu nu suferu nimicu prin abstinenti'a româniloru, ca capitalulu spiritualu alu legislatiunii ung. nu primesce nice unu adausu prin intrarea lui Macelariu et cons. in dieta, autoritatea și poterea statului ung. nu pierde nice unu atomu, déca românii transilvaneni vegetéza cá o planta uscata.

Cátu capetulu espuneriloru sele diuariulu budapestanu pune intrebarea: ca nu se afla barbati cugetatori între românii transilvaneni, cari au unu semtiu sinceru pentru interesele natiunalității loru și cari sa fia in stare a frange terorismulu esistentieloru catilinarie? sa nu fia vre-unu individ cu minte sanatósa, care sa suscépa lupt'a cu agitatiunile tradatórie ale clichei predominantie? „P. L.“ afla, ca minoritatea din conferinti'a româna aru fi chiamata a indepliní acést'a problema.

„Ellenör“ versandu focu și flacari scrie ca trebuie sa se scape poporulu românu, care e credulu, amagitu și agitatu, de presiunea conducerei depravate și sa nu se evite nici unu medilocu ce duce la realizarea acestui scopu, sa se aplice fara nice o reserva tóta puterea statului. Aici se recere o politica aspra și necrutatória, se recere ferulu cá sa franga pre celu ce nu se pléca. Tempulu impacatiuniloru, alu curteniei și alu compromiselor a trecut.

Totu in acestu tonu iritatu discuta și „Kelet“ passivitatea româniloru dicendu între altele, ca ori-ce tonu din partea pressei și ori-ce asprime din partea guvernului suntu justificate fatia de concetatenii români, cari nu mai potu afirmá ca suntu provocati de cine-va. „Kelet“ afla ca represaliile cele merita românii suntu justificate din ori-ce punctu de vedere.

„Reform'a“ dice, ca majoritatea româniloru transilvaneni n'a invetiatu nimicu dela alegerile dietali din urma și n'a uitatu nimicu. Cu renitenti'a unui copilu capritiosu stau românii pre unu punctu piedisiu, care periclitéza satisfacerea intereselor loru indreptatite, precum și desvoltarea spiritalu și materiale a poporului românu. Ei suntu surdi la vocea tempului ce-i admonéza, nu urméza resonulu politicu și asculta mai bine de espectoratiunile unui fanaticismu necualificatu. Este óre mirare, termina Reform'a aludandu la motivele aduse in „Gazet'a Transilvaniei“, déca unu poporu orbitu de o pressa ce geme de atari espectoratiuni nu pricepe, câtu de putienu trebuie sa considere de benefacatori ai sei pre acei'a cari îi léga mânilé, cá sa nu se póta ajutá și participá la progresulu celorualti cetateni ai statului? —

Inchietarea dietei Ungariei.

Membrii ambelor case dietali se adunara in sal'a casei de susu.

Marele numeru atátu de magnati câtu și de membri ai casei de josu s'au infatisiatu in vestminte de gala.

Galeri'a pentru publicu a fostu indesata mai multu cu dame din aristocratia.

In partea stânga a presidiului au ocupatu locu presiedintii casei de susu: Georg. Majláth și contele Cziráky; in drépt'a, dinapoi cardinalului primat, presiedintii casei de josu Ghyczy și Bánó. Ceilalti membri dupa placu. Punctu la 1 óra se presentá ministrulu presiedinte bar. Bela Wenkheim cá comisariu regescu, delegatu pentru inchiderea dietei, carele între viue aclamatiuni, ocupá locu pre tribuna, spre a cetí cuventulu de troncu care cei presenti lu ascultara standu in picioare. Inainte de cetirea cuventului de troncu ministrulu presiedinte bar. Wenkheim dise: Incredintiatu prea gratiosu de Majestatea Sea imp. și apost. reg. in calitate de comisariu regescu pentru a cetí cuventulu de troncu, ce M. S. avea se tiena, prin acést'a i dau cetire: (Ministrulu presiedinte 'și pune calpagulu pre capu)

Onorati Domni, magnati și deputati, iubiti credinciosi!

Ministrulu presiedinte 'și descopere iera capulu Cându amu deschisu acést'a dieta la 4 Sept. 1872, in considerarea situatiunii țierei, amu pusu in prospectu deslegarea multoru cestiumi fórté momentóse.

Deslegarea tuturor acestoru cestiumi nu s'a potutu esecutá, pentru ca decursulu nefavoritoriu alu tempuriloru au provocatu rapórté impedeatórie.

General'a crisa financiara, alu carei efectu nenorociri elementari și recolte rele l'au facutu și mai apesatoriu, a ingrennatu fórté problem'a, cá sa se póta implini neimpedeatu totu acea, ce aru fi trebuitu sa se indeplinéscu atátu in interesulu securitatei de statu, câtu și in urm'a investitiuniloru cu scopu de a supliní omissiunile din trecut.

Intre atari rapórté, pre fia-care lu apesá grigile economiei statului, dispusetiunile necesarie in privinti'a acést'a au pasitu in prosceniu și cestiumile de deslegatu in interesulu desvoltării ulterioare, au trebuitu amanate.

Cu tóte acestea s'au facutu dispusetiuni cari din punctulu de vedere alu integritatei, alu securitatei și alu desvoltării spiritali și materiali a statului unguerescu suntu de o momentuositate deosebita.

Dispusetiuni singuratiche ale impacatiunii de dreptu publicu cu Croati'a și Slavoni'a facuta pre vechi'a base istorica, s'au modificatu spre multiamire generale.

Incorporarea și desmilitarisarea confiniului militariu s'a adusu mai aprópe de esecutarea deplina.

Institutiunea honvediloru ungueresci s'a desvoltatu la o inaltime, in câtu ea, dupa imediatele Nóstre esperintie, se póte considerá cá unu deosebitu factoru alu siguritatei statului și prin infintiarea Ludoviceului s'a portatu grige pentru cultivarea unui numeru indestulitoriu de oficiari corespondietori.

Prin infintiarea universității din Clusiu, și acea parte a țierei a castigatu unu centru utile pentru cultur'a mai inalta. —

Pentru impartirea proportiunata și drépta a sarcineloru de contributiune s'a facutu primulu pasu, prin

crearea legi pentru contributiunea de pamentu.

Unirea capitalei a devenitu faptu, care asecura statului unguerescu, câtu mai curendu, unu centru politicu, culturalu, socialu și mercantilu, corespondietoriu tuturor asteptárilor.

Sistemului electoralu, in multe privintie, și anumitu prin introducerea listelor permanente ale alegatoriloru s'a imbunatatitu in modu insemnatu — și afara de cele amintite s'au mai creatu alte legi numeróse, cari facendu posibile mai multa independintia a membriloru casei reprezentatoriloru, imbunatatirea administratiunii justitiei, regularea comerciului internatiunale anumitu prin inactivarea noului codu comerciale, radicarea creditului și preste totu inaintarea culturei, voru formá factori puternici pentru inaintarea scopului nostru comune, a bunastárei țierei.

Multe au inca a se supliní, re-manu inca multe agende: suntemu convinsi, ca totu ce este necesariu se va intemplá gradatu, inse iute, dupa olalta.

Ne asigura despre acést'a directiunea, ce din ce in ce ajunge la valóre, care tienendu in vedere implinirea conditiuniloru de esistintia a statului, și desémna de problema economicisarea.

Ne asecura despre acést'a paratitudinea de a aduce sacrificie, care a-ti dovedit'o d-vóstre și prin acea, ca si in present'a situatiune financiara apesatória, d-vóstre a-ti votatu nóuele sarcine devenite necesarie, și prin acést'a a-ti datu dovéda nedisputabile — pentru care primiti deplin'a. Nóstra recunoscintia — ca natiunea totu-de-un'a este gat'a a aduce sacrificiele pretinse de interesulu țierei și alu monarchiei.

Ne asecura despre acést'a in fine — ceea ce cu bucuria Vi aducemu la cunoscintia — impregiurarea, ca bunulu raportu in care amu statu cu celelalte poteri inainte de trei ani, de atunci a castigatu numai in intimitate și cordialitate.

In astu-feliu de rapórté, considerandu urmat'a intrunire a elementelor omogene, pre terenulu faptelor, potemu siguri privi in fati'a venitorului.

Dupa acést'a espresiune a sperantiei pentru venitori — primiti caldurós'a Nóstra multiemita pentru zelósele d-vóstre fatigie.

Primiti și duceti mandantiloru d-vóstre sincer'a Nóstra salutare regésca.

Dupa cetirea cuventului de troncu ministrulu presiedinte (coperindu-si iera capulu) inchieia astu-feliu:

Prin acést'a, din insarcinarea Majestătiei Sele a regelui nostru, dechiaru ultim'a sesiune a dietei presente inchisa si diet'a disolvata.

Adunarea propuse in eschiamatiuni unanime „sa traiésca Regele“!

La 1 óra 15 minute solemnitatea se finí. „Feder.“

Cetimu in diurnalulu de aici „Sb. d. Tgbltt“ dela 25 Maiu n. urmatoriu articulu:

Nóua lege vamale a Romaniei.

In Martiu anulu trecutú au votatu corpurile legiuitórie ale Romaniei o lege vamale nóua. Se pare, ca in Transilvani'a, preste totu in Austro-Ungari'a, abia s'a luatú notitia

despre această lege vamale, de-si ea nimicesce directu comerțul nostru cu Romani'a. Pâna acum există în Romani'a pentru toate marfurile importate unu tarifu de valôre, care la începutu facea 5% si cu încetulu se urcă la 7%. Abstragendu dela măsur'a cea mare statorita în principiu, acestu tarifu încă eră foarte molestu si pentru ca la constatarea valôrei adeverate se iveau dificultăți si estimatorii marfurilor pusi pre la vâmi puneau pretiulu mai bine mai mare decâtu mai micu. Afara de această importatoriulu onestu si consciintiosu se află totu-deună în desavantajiu fatia cu concurențele seu neonestu, care cunoscea medlôcele apte, pentru a castigă pre căli strembe în locu de o pretiure prea mare, togm'a contrariulu, adeca o tarifare prea mica a marfurilor sele, cu său fără invoirea estimatoriului. Cumca aici s'a pagubitu reu si erariulu financiaru, este învederatu.

Legea vamale noua sterge aceste anomalii. Introducendu unu tarifu solidu de ponduri, ea nu numai încungiuara scurtarea erariului român, ci previne si siarlatanismulu, că unu importatoriu sa solvêsca în competintie vamali mai multu decâtu cela-laltu. Pâna aci aru fi toate în cea mai buna ordine, deca marimea nouelor tarife introduse n'aru pagubi greu comerțulu nostru cu Romani'a. Nou'a lege dice în partea sea generale: Vam'a se radica după unu tarifu generalu. Acestu tarifu sa nu faca mai multu de 8% a valôrei pentru marfurile importate în Romani'a din strainatate si nu mai multu de 1% pentru obiectele indigene ce se voru esportă în strainatate. Marfurile se tariféza, cum e natur'a lor, după pondu, măsur'a lungimei, după bucăți si numai esceptiunalminte după valôrea lor. De basa a valôrei se ia pentru marfurile ce se voru supune vamei după pondu măsur'a lungimei si bucăți, pretiulu ce-lu au obiectele importate din strainatate pre tempulu cându se fipséza tarifulu în Bucuresci si numai pentru acele marfuri, cari nu se producu în Romani'a, se detragu 10 pâna în 15% pentru spesele de procurare, cari sunt: vam'a straina, transportulu, asecuranț'a si a.

Cu acestu modu de tarifare suferu importulu Austro-Ungariei de o dubla calamitate. Se radica adeca mai întâiu tarifulu dela 7 la 8% si de basa la statorirea valôrei se iau cele mai mari pretiuri ale vendiarei si anume cele din Bucuresci, unde negutiatoriulu pre lângă spesele comune de procurare trebuie sa compute încă si închiriarea cea scumpa a localității, viét'a mai scumpa din capitala, scumpul personalu ajutatoriu si accisele cele mari din cetate, respective trebuie sa le adauge la pretiulu cu care cumpêra marfa sea. Statorirea unei scaderi în pretiu dela 10 pâna la 15% pentru marfuri de cari nu se producu în Romani'a, este, considerandu generalitatea espressionii, cu atâtu mai ilusória, cu câtu industri'a româna inactivata prin immigratori straini, întarindu-se din di în di, produce pentru toate trebuintele publicului consumatoriu ce-va ce samena cu articuli importati din strainatate.

Romani'a s'a închinatu dejă pâna acum sistemului prohibitiv si i se închina în nou'a sea lege vamale mai multu. Vamile sele pentru importu erau mici, pre câtu tempu ea n'avea de locu industria si pre câtu tempu transportulu articuliilor industriali din strainatate eră împreunatu cu spese foarte mari. Indata ce se schimbăra aceste stări, asiediendu-se prin cetăți colonii industriali si micusiorandu-se spesele de transport, prin urmare indata ce concurenț'a straina deveni periculôsa industriei române ce se desvôlta totu mai tare, se urcâră vamile pentru importu dela 5 la 7% si precum amintirâmu dejă, se pune

acum prin nou'a lege vamale în favorulu industriei române o noua piedeca concurenței straine. Cumca Romani'a scie si cunôsce avantajulu seu, se vede si din celelalte dispușetuni ale legii noue. Ea concede sa se importeze fără vama cârți, desemnatori, aparate si instrumente spre scopurile instructiunii, obiecte de arta pentru musee si colectiuni private, otielu si feru, pâna cându Romani'a nu va înfiintă ea insasi mine de feru, carbuni cu asemenea restrictiune, masini de aburi de totu felulu, masini agronomice, în genere masini pentru industria, materiale destinate pentru fabricatiunea de sapunu si lumini, trentie si trebuintele ce privescu fabricatiunea hartiei.

De vam'a esportului suntu de totu eliberate: sarea, tabaculu în foi si fabricate, fain'a, produse cartografice si tipografice, precum si musicalice, vinulu si otietulu, vinarsulu si spiritușele, petroleulu, brutu si rafinatu, produse minerale si în genere produsele industriei române.

Este de totu interdisu importulu de arme, iërba de pusca si preste totu munitiunea de resbelu, de sare, fia pētra său de apa, de tabacu în foi si fabricate, de vinuri ordinare, de cari hectolitru 70%₁₀ mesure vienese, la loculu unde se procura costiséza numai ptieniu 150 franci său 60 fl. în argintu, de vinarsu si spirtu. În fine este interdisu de totu esportulu de trentie de ori-ce soi.

Cuvintele cele netede si frumoșe, cu cari „*Press'a*“ din Bucuresci, organulu inspiratu de siefulu ministeriului de esterne de acolo, glorifica relatiunile cele bune cu Austro-Ungari'a, nu ne potu despagubi pentru acea, ca s'au pusu comerțulu nostru cu Romani'a piedeci noue în cale, si trebuie sa observâmu cu durere, cum se pune Romani'a în posibilitatea de a-si desvôltă politic'a sea economica într'unu sensu atâtu de pagubitoriu pentru noi. *Tôta staruint'a sea este îndreptata într'acolo, a îndepartă concurenț'a comerciale a Austro-Ungariei dela Dunarea de josu, si ii succede această de minune. Romani'a, nepasătoria de marea Austro-Ungaria, si-a construitu lini'a de feru Orșiov'a si si-a asiguratu aci junctiunea la rociulu drumului de statu austriacu, care la începutu fu declinata cu atât'a resolutiune. Romani'a va scîi încă sa esopereze, că sa capete junctiunea dela Orșiov'a celu putieniu cu doi ani mai înainte de ce vomu avé noi pre cea Temisiana, asiá de bine, cum a sciutu sa impedece esecutarea regularei Dunarei la pôrt'a de feru. Cataractele aceste, precum si carpatii, i suntu piedeci foarte binevenite, pre cari le esploateza fatia de Austro-Ungari'a, pentru a remanê domnitore la Dunarea de josu si pentru a face acolo o politica foarte expansiva pre comptulu Turciei si cu tempulu si pre alu Ungariei. Aretandu-se la parere aplecata a încheiá o conventiune comerciale cu Austro-Ungari'a, dara în realitate, respingendu-o de ani încôce, Romani'a sciú sa se asigureze de servitiile bune ale ministeriului nostru de esterne, pentru a-si eluptă câtu mai ingraba deplin'a autonomia cătra care staruía. Cum-ca va fi inse aplecata a se folosi de această autonomia la tempulu seu si în favorulu Austro-Ungariei, la această ni respunde noulu tarifu vamalu. Afara de această Romani'a a creatu o lege de carcimaritu si spiritușe, prin care se eschidu iudovii de acolo, cari suntu cu deosebire suditi austriaci, cu mîile dela această meseria, si marea putere Austro-Ungara nu este în stare a aperá pre suditiu statului seu de acolo. Deca suditiu statului austriacu de dincolo voiescu sa recurga la ajutoriulu judecatoriilor (române), ei numai asiá potu avé unu succesu, deca se facu români, pentruca scutul consulatului austro-ungaru nu ajunge departe. Romani'a dà în putulu pro-*

testeloru nôstre indigenatulu la suditi austro-ungari punendu acele proteste simplu la o parte.

S'aru puté aduce încă asemenea citate, pentru a demustrá, cum politic'a nôstra fatia de Romani'a totu-deună a fostu si a remasu politica a nesucceselor si cum noi nu amu primitu si pastratu altu ce-va dela Romani'a, de câtu antipathi'a ei radicale cătra totu ce este austro-ungurescu. Si politic'a de nationalitâti, ce le place celor din Budapest'a, nu putieniu contribue la această.

Observări de pre galeri'a sinodale.

(Fine.)

Cestiunea diurnelor a fostu în toate sesiunile, carea a interesatu pre unii din deputati mai multu că celelalte obiecte. De asta data inse calmulu discussiunei a fostu laudabile. Deputatii cei mai departati, cari relativu aducu sacrificiile cele mai mari, întielegemu pre deputatii, cari vinu din departare si au spese mari cu celerietele încôce si incolo si în locu, au ratiunatu sanatosu în privinti'a măsurarei diurnelor. Pentru noi această este unu progresu îmbucuratori fatia cu alarm'a ce o observârâmu la o parte a deputatiloru congresuali la alegerile trecute, cu deosebire cându o clasa de ômeni voiau sa puna pre Consistoriulu archidieceșanu *zalogu* la „Albin'a“ numai că sa faca de bani pentru diurne. Dep. Vasil. *Rosiescu* a datu o espressione foarte la tempu despre colectele ce se potu face în archidieceșana, aratandu cu câtu greutate se facu în părțile, unde populatiunea este foarte seraca. Greutătile aceste, adause densulu, voru creșce, cându voru ceti cei seraci conspectele consistoriale si voru vedé ca togm'a unele tracturi, în stare mai buna materiale, din giurulu *Sabiiulu*, n'au contribuitu nimic'a.

Dupa ce s'au statoritu câte 3 fl. de di, 1 fl. de milu cu trasur'a si 1/2 fl. cu drumulu de feru, P. Archimandritu N. *Pope'a*, acum că si de alte ori, resignéza de diurne în favorea fondului sinodale cu modificarea, ca de asta data jumetate din competintia o consacra pentru cei arsi dela Sebesiu, *Boiu* jumetate pentru cei arsi dela Sebesiu, *Hanni'a* si *Bolog'a* tota competintia pentru cei arsi dela Sebesiu, D. *Manole* tota competintia pentru biserica din Oremenusiu, *Cristea* o tertialitate pentru fondulu sinodale, alt'a pentru fondulu protopresbiterale alu Turdei superiore si o tertialitate pentru cei arsi dela Sebesiu, *Popescu*, pentru cei arsi dela Sebesiu, Dr. *Puscariu* pentru fondu si a patr'a parte pentru cei arsi dela Sebesiu si totu asiá *Fratesiu* pentru fondu etc.

Siedinti'a continuându-se după prândiu avu episodulu celu mai interesantu cu ocașiunea referatei comisiunei de propuneri. Veni pre tapetu *denumirea protopresbiteriloru*, carea la propunerea dep. *Macelariu* avea sa se faca pre venitioru de Consistoriulu plenariu. Discussiunea a luat dimensiuni mari, vorbirile curgeau că plôia, de o parte si de alt'a. Nici caracterulu preotiescu alu protopresbiteriloru, nici usulu de pâna acum, nici lege nu mai puteau tiené roștu, cu dorinti'a de a avé si „mirenii“ influentia la denumirile protopresbiteriloru.

În decursulu desbaterei puse dep. *Macelariu* întrebarea, carea după parerea nôstra trebuiau sa o puna contrarii sei lui si a loru sei, ca pentruce atât'a staruintia că denumirea sa remana în form'a de pâna acum? Responsulu pre câtu ne aducemu aminte în sinodu nu s'a datu, dara unu sîretu de advocatu Pa spusu pre galeri'a din afara, fumandu o cigareta. Elu dicea cătra unu tovareshu de opiniunile lui *Macelariu et comp.*, ca aci nu e alta, de staruiescu atât'a pentru denumirea în plenu, decâtu ca avendu a se denumi de asta-data o suma de protopresbiteri, staruitoriloru li e cu greu

sa lase bucaturile aceste, după densii grase, numai pre sém'a consistoriului strinsu bisericescu. Se non e vero e ben trovato! de-si aplicatiunea nu se pôte face decâtu la partea celoru din urma.

În fine după o lupta ostentoria se procede la mijloculu de atâtea ori încercatu alu votarei nominale, inse si cu această a propunerea dep. *Macelariu* cade. Dep. *Branisce* printr'unu amendamentu sîretu aduce aceeasi cestiune votata de nou pre tapetu si se desbate cu același focu că mai înainte, ca provisoriu pâna la facerea unui regulamentu internu are a se observá usulu de pâna acum ca adeca Consistoriulu bisericescu se denumêsca si pre protopresbiteri (cum denumêsca si întaresce pre parochi si capelani) său de Consistoriulu plenariu? Dara nici emendamentulu n'a fostu mai norocosu. Majoritatea sinodale a petrunsu în tiesetur'a planuriloru planuite si a respinsu si emendamentulu că si propunerea originale. Propunerea deput. *Macelariu*, carea constá din mai multe părți încă nu eră desbatuta pâna în fine. Cu toate aceste propunetoriulu si după densulu dep. *Hanni'a* se departéza din sal'a sinodale

Ceea-lalta parte a siedintiei nu mai oferá alte incidente mai marcate.

Siedinti'a X si cea din urma, dela 29 Aprile, a fostu de asta data rezervata comisiunei ad hoc. Ref. comisiunei Dr. *Borci'a* după ce face cunoscutu, ca tribunalulu a datu decretulu în privinti'a remasului după *Marele Andreiu* se asiédia la mės'a verde sa referéze. Inse ce se vedi? Nu putea trece sesiunea, că partea, carea a caditu cu atâtea propuneri, sa nu caute vre-unu *revanche* său vre-o despagubire, Asiá dara înainte de încheierea sesiunei si a periodului sinodale, dep. *Macelariu* ia asupra si gréu'a si nemultiamitorea missiune de a scôte castaniele din focu si interpeléza pre Consistoriu despre lucruri ne mai audite si ne mai ponderosu, ca asesoriiloru consistoriale, cari au o léfa esorbitantu de mare, încátu abiá o potu mistui, inchipuiti-ve câte 1200 fl. v. a. pre anu, li se dà si din ajutoriulu imperatescu câte 200 fl.; de siguru uitase de P. *Hanni'a*, care este protopresbiteru cu unu venitu de vr'o câte-va mii pre anu si pre lângă aceea profesora cu 900 fl., directoru cu 300 fl., bani de quartiru 150 fl., ca a capetatu pâna acum pre lângă toate aceste că protopresbiteru si 200 fl., căci nu putea sa nu-lu vire si pre densulu în interpelatiune, ba sa-lu puna în frunte si mai ca mai aflá densulu, adeca interpelantele, celu putieniu unulu, mai în aceeasi categoria. După *Macelariu* interpeléza D. *Manole* pre Consistoriu ca pentru ce a intaritu la Resnovu de parochu pre celu mai cualificatu si dep. *Branisce* despre mancatori din tacsele deliberatelor. O indignatiune generale a causatu mai cu séma interpelatiunea prima si cea din urma. Aci s'a veditu, pâna unde o pôte duce poft'a de resbunare. Insi deputatii, cari votasera mai înainte ca interpelantii s'au desgustatu de atât'a reintia, pentru ca după cum s'au convinsu în diversele comisiuni si la diverse ocașuni, Consistoriulu bisericescu, asupra cărui erau îndreptate sagetile, dara cu deosebire Archimandritulu N. *Pope'a*, celu mai mare spinu în ochii unei coterie, carea innegrindu crede a-si face popularitate, — au fostu si este acel'a, care chiaru cu sacrificie au aparatu binele si interesulu comunu alu bisericei în genere si alu archidieceșei în specie. Cându amu insirá toate sióptele despre isvorulu interpelatiuniloru amu ajunge la unu capetu foarte neplacutu pentru cei ce cautara nodu în toate papurele. Dara pâna cându acele suntu siópte nu voimu a le considerá mai de aprôpe si a face capitalu din tr'ensele. Dis'a românului: „Vina-le... din alta parte.

Responsulu Archim. *Pope'a* la toate cele interpelate au multiamitu pre pu-

blicu si l'au intaritu in convingerile se avute si pâna aci, atâtu despre P. Archimandritu, câtu si despre consistoriulu bisericescu, numai pre suflerulu celor doi interpelanti si prin tr'ensulu si pre densii nu.

Trecendu si preste incidentulu acest'a, care a avutu bunetatea de a deschide ochii multor'a preocupati de mantéu'a liberalismului imbracatu in vorbe pompóse, ca unde are sa le ese capetulu, venim la primirea spre scintia a decretului amintitu si in urma la ref. comisiunei ad hoc, carele in fine cetesce raportulu. Lucrurile mergu binisioru netedu pâna la pasagiulu din urma, unde se amintí de nedumeririle archidiecesaniloru.

Dara inainte de acést'a inca ce-va. Escelenti'a Sea P. Archieppu si Metropolitu, cu fineti'a si tactulu seu, vedendu ca sinodulu are sa decida asupr'a increderei ce voiesce (sinodulu) sa-i voteze, cedéza presidiulu P. Vicariu archieppescu si se departéza din sala. Intre aclamatiuni unanime i se votéza increderea si se alege o deputatiune, carea sa-lu invite iérasii la siedintia.

Cându a intratu Escel. Sea in sal'a siedintiei sinodulu intregu se radica si-lu intempina cu aclamatiuni de „sa traiésca!”

Dupa ce multiam si asigurá pre sinodu din parte-si despre cea mai caldurósa aderintia la archidiecesa si aperarea intereselor ei se repetiescu de nou aclamatiunile unanime.

Desbaterea se continua si drep-tatea si adevérulu trebuie constatate, dep. *Bolog'a* avú multa lupta sa capateze, alaturea cu alti deputati, chiaru pre cei din partea sea, despre nefundat'a temere, ca in raportulu comisiunei jace sub dumeriri ce-va ascunsu, óre care votu de neincredere pentru purtarea minoritátiei archidiecesane la alegerea de Archieppi, urmate dela 1873 incóce.

Multu a contribuitu aici dèchiaratiunea Escel. Sele a P. Archieppu, carea cá unu farmecu a pusu capetu neliniscirei.

Cu acést'a s'a terminatu sessiunea si Escel. Sea prin o cuventare, carea a petrunsu inimile deputatiloru a dèchiaratu sessiunea terminata.

P. Archimandritu N. *Pope'a* descopere simtiemintele cele mai nobile si sincere si concursulu cu care se simte obligatu fia-care a stá intr'ajutoriu Escel. Sele la conducerea afaceriloru archidiecesei. Intre aclamatiuni de sa traiésca Ecel. Sea se departéza din sinodu si asiá se termina sinodulu.

Cá observatori ai sínódeloru de unu siru de ani incóce, ne-amu luat astadata acésta neplácuta ostenéla de a ne pune observárele pre harthia. Scimú ca ele nu voru fi placute unor'a Nici pentru noi nu sunt, de si din alte puncte de vedere. Dicerea vechia inse: „per aspera ad prospera” ne incuragiéza a díce, ca se face, cam incetisioru, dara totu se face lumina. La anulu cu bine!

Publicatiune

prin care se aduce la cunoscintia onoratului publicu urmatoriulu

ESTRASU:

alu socoteleloru anulu 1874 despre cele 4 fonduri, care s'au testatu de repausatulu domnu Ioanu Iug'a de Baci, din Brasiovu, spre scopurile filantropice.

Sum'a totala a acestoru fonduri e de 25,000 fl. v. a., este asediata primo loco in pretiulu casei, care s'a cumperatu in piati'a Brasiovului sub Nr. 82.

Dupa estrasulu socoteleloru din anulu 1873 a fostu remasu din venitulu prediseloru fonduri cu finitulu lui Decembre alu acelu anu, unu prisosu in bani de . . . 4510 fl 56 1/2 cr. la careles'a adaugatu cu interesulu a-

celoru fonduri pre an. 1874 a 5% . . . 1260 fl. — cr.

asemenea competinti'a intereselor la formandulu alu doilea fondu de 6300 fl. alu legatului IV pre anulu 1874 5% . . . 315 fl. — cr.

apoi interesulu 5% totu pe anulu 1874 la suma de 3920 fl. 78 cr. care s'a fostu adunatu pâna la 31 Decembre 1873, spre formarea unui alu 2-lea fondu dela atinsulu legatu cu . . . 196 fl. — cr.

Sum'a . . . 6281 fl. 56 1/2 cr.

Din care s'au datu:

1. La destinatiunea legatului I 105 fl.
2. La destinatiunea legatului II 64 fl 50 cr.
3. La destinatiunea legatului III 630 fl.
4. La destinatiunea legatului IV 315 fl. . . 1114 fl 50 cr.

Remane prisosu 5167 fl. 6 1/2 cr. v. a.

Carele se tiene:

- a) de fondulu legatului II-lea cu . . . 735 fl. 28 1/2 cr.
- b) de formandulu alu 2-lea fondu alu legatului IV, cu . . . 4431 fl. 78 cr.

Sum'a 5167 fl. 6 1/2 cr. v. a.

Brasiovu 31 Decembre 1874.
Comitetulu administrativu alu fonduriloru Iugaiane.

Ioanu Petricu,
presiedinte.

NB. Suntu rogate si celelalte dñuare române a reproduce acestu ratiotiniu in colónele lor.

Nr. 4-1875.
subc. desp. VI.

Convocare.

De vreme ce din lips'a de membri nu s'a potutu tiené adunarea generale a despartimentului VI. alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului românu, convocata in opidulu Ili'a-Muresiana pre 17/29 Aprile a. c., in tenórea conclusului subcomitetului despartimentului, adusu in siedinti'a sea dela 19 Aprile (1 Maiu) 1875, subscriisii 'si iau voia a conchiamá adunarea generale a despartimentului VI in opidulu Dev'a, pre diu'a de 3/15 Iuniu 1875.

Din siedinti'a subcomitetului despartimentului VI. tienuta in 19 Apr. (1 Maiu) 1875 in opidulu Dev'a.

I. Papiu, Alessiu Olariu,
directore. actuariu.

Nr. 15/1875 subc.

Convocare.

In conformitate cu conclusulu subcomitetului despartimentului IV adusu in siedinti'a mai josu insemnata, subscriisii 'si iau voia a conchiamá prin acésta adunarea generala a despartimentului pre a trei'a di de rur-sale (15 Iuniu a. c. stilu nou) in cetatea Sebesiu.

Din siedinti'a subcomitetului despartimentului IV tienuta in 23 Maiu 1875.

S. Balomiri Ioanu Munteanu
direct. actuaru subst.

Articululu de lege XXXV. din an. 1874

(Fine.)

Despre notarii publici regesci.

§ 8. Pentru pastrarea provisoria a baniloru gat'a si a cártiloru de valóre pâna la 1000 fl. inclusiv, se computa un'a tacse de 1/4 %, care inse nu póte sa fia mai putiena de unu fiorinu. La unu pretiu mai mare de 1000 fl., dupa sum'a ce trece preste

1000 fl. se vine unu adausu de tacse de 1/20 %.

Afara de acést'a pentru protocolulu luat la primire, pentru reversu, depositu reversu, depositu, estradarea depositului, séu pentru depunerea aceluia la vre-o autoritate se vinu tacsele cuprinse la punctulu q) § 10.

§ 9. La contracte de impartirea averei tacs'a pentru lucru se computa dupa pretiulu totale alu averei de impartitu, fára privire la sarcine, iára la contracte de schimbu dupa acelu pretiu alu obiectelor schimbului, care e mai favoritoriu pentru notariulu publicu.

La contracte de locatiune si de arenda, cum si la alte contracte, cari tractéza despre impliniri ce se repetu periodicu, — cându aceste contracte s'au incheiatu pâna la mórtea unei séu a mai multoru persóne, séu celu tuieniu pre 20 de ani, ori pre tempu nedeterminatu; se va luá de basa a tacsei de doué-dieci de ori sum'a anuale a locatécului respective arindei séu a implinirei anuali.

In alte casuri se va luá de base sum'a pretiului arendei, ce e a se platí pre toti anii, respective a implinirei, ce se vine pre toti anii.

Cându obiectulu afaceri de dreptu e imobile si pretiulu aceluia nu e indicatu in documentu a poté calculá tacs'a lucrului, pretiulu are sa se statoréscu in intielesulu §§-loru 5, 7, 8 si 9 din art. de lege XXIII 1868.

La mobili si la drepturi in casu analogu servesce de base spus'a pártiloru; neinvoindu se notariulu publicu la acést'a, elu póte sa céra la judecatori'a sea personale cá sa-i stabiléscu sum'a tacsei pentru lucru. Pretiulu baniloru de aur si de argintu, precum si alu cártiloru de valóre notate la bursa se computa dupa cursulu dela burs'a din ultim'a di ce a premersu incheiárei negociului.

2. Tacse ficse.

§ 10. Tacs'a notariului publicu, fára respectu la pretiu, e:

a) pentru plenipotentia, mai departe pentru atestate séu declaratiuni simple, cari nu dau concessiune decátu pentru intabulare séu stergere de carte funduaria, séu cari nu contienú decátu concessiune de prioritate séu renunciare la prioritate, ori recunóscerea implinirei unei detorie, alu cárei'a pretiu nu e determinatu 1 fl. — cr.

b) autenticarea copieloru documentelor, cându copi'a contiene celu multu doué fetie si o fatia celu multu 25 sire — fl. 30 cr. pentru fia-care fatia urmatória — fl. 10 cr.

cându copi'a contiene pre o fatia mai multu de 25 sire séu aretare de computu pentru cele doué fetie prime — fl. 50 cr. pentru fia-care fatia urmatória — fl. 15 cr.

fati'a inceputa, pre care se termina documentulu se ia de o fatia intréga.

c) pentru autenticarea estraseloru din cártile comerciali si de afaceri, cându estrasulu face celu multu doué fetie — fl. 50 cr. pentru fia-care fatia urmatória — fl. 15 cr.

d) pentru traductiuni, cându traductiunea face celu multu doué fetie 2 fl. — cr. preste acésta pentru tóta fati'a mai departe 1 fl. — cr.

e) pentru autenticarea traductiuniloru, face celu multu doué fetie 1 fl. — cr. preste acést'a pentru tóta fati'a mai departe — fl. 50 cr.

f) pentru autenticarea subscrierei de nume (iscaliturei) — fl. 50 cr. cându pre unulu si acela'si documentu se autentica mai multe subscrieri de nume afara de tacs'a ce se vine pentru prima subscriere pentru fia-care subscriere mai departe — fl. 20 cr.

pentru luarea protocolului separatu — fl. 25 cr.

servitorii de casa (domesticii) séu dilerii respundu jumetate din acést'a tacse;

g) adevérerea tempului presentárei documentului 1 fl. — cr.

h) adevérerea, ca cine-va traiesce 1 fl. — cr.

i) adevérerea decisiuniloru luate de adunárele generali ori comitetele (consiliulu diriginte) societátiloru de actii si altoru reuniuni, cum si a sortitureloru, afara de tacs'a de tempu si scrisóre 5 fl. — cr.

k) adevérerea altoru acte (fapte), anumitu a pertractáriloru de licitatiune crescenda si minuenda, afara de tacs'a de tempu si scrisóre 1 fl. — cr.

l) facerea, comunicarea si adevérerea incunoscintáriloru adevérerea data partei contrarie si tóta adevérerea repetita 1 fl. — cr.

m) adevérerea contienutului si tramiteri comunicateloru afara de tacs'a de scrisóre 1 fl. — cr.

n) facerea protestului cambiale comunicarea pre posta a fia-cáruí protestu — fl. 50 cr.

o) luarea documintelor in pastrare oficiala, intielegendu-se aci si facerea protocolului, estradarea reversului si pastrarea 1 fl. 50 cr.

déca documentulu e mai mare de 20 de cóle 2 fl. 50 cr.

déca se dau in pastrare mai multe documente la olalta, afara de tacs'a de susu, pentru fia care frustu (bucata) ulterioru — fl. 25 cr.

p) redarea documintelor, facendu-se si protocolu 1 fl. — cr. fára protocolu — fl. 50 cr.

q) protocolu si reversu la luarea de bani ori chartie de valóre in pastrare provisoria 1 fl. — cr. estradarea baniloru ori chartieloru de valóre luate in pastrare 1 fl. — cr.

depunerea la oficiolatu iéra déca sum'a depusa trece preste 1000 de flor., pentru depunerea la oficiolatu se pote computá tacs'a dupa tempu;

r) incunoscintierea data pártiloru despre cutare actu de notariu publicu, déca se face cu aretarea documentului — fl. 50 cr.

iéra déca documentulu se si cetesce, la cererea partei afara de aceea pentru fia-care cóla — fl. 25 cr.

s) predarea in persóna a cutáruí documentu de notariu publicu, cu deosebire a testamentului la judecatoria 1 fl. 50 cr.

t) tramiteria cutarui documentu de notariu publicu, la parte ori la oficiolatu — fl. 50 cr.

u) insciintiare pentru mesurarea competintiei — fl. 50 cr.

x) incunoscintierea simpla a pártiloru despre cutare actu oficiala séu chiamarea lor la acelu actu — fl. 20 cr.

y) autenticarea testamentului gat'a 4 fl. — cr.

3. Tacse dupa timpu.

§ 11. Notariulu publicu, afara de casurile satorite in acestu regulamentu de tacse § 10 sub lit. i) k) si q), pentru facerea documintelor, in care nu este determinatu nice pretiulu negociului, nice nu se cuprindu date, din cari sa se póta determiná valórea, si cari nu se potú insirá sub alta positiune a acestui regulamentu de tacse, póte sa-si compute tacs'a dupa tempulu intrebuintiatu la actulu oficiala, tacs'a dupa tempu pentru prim'a óra inceputa. este 2 fl. — cr.

pentru fia-care ulterióre diumetate de óra inceputa 1 fl. — cr.

§ 12. Déca la cutare actu oficiala de notariu publicu participa si altu notariu publicu, cestui'a i compete tolu-déun'a nu-

